

Ako zabrániť vzniku
rezistencie na HIV liečbu
Informácie pre pacienta

VTEDY + TERAZ

Rezistencia je hlavnou príčinou zlyhania liečby: spôsobuje, že vaše lieky môžu byť menej účinné a niekedy neúčinkujú vôbec.

Vysoký stupeň adherencie (ako pacient užíva liečbu odporučenú lekárom) môže znížiť vznik rezistencie. Rovnako zase nízka adherencia zvyšuje pravdepodobnosť vzniku rezistencie.

HIV rezistencia na lieky

Pre pochopenie rezistencie musíte vedieť, že vírus HIV vytvára denne miliardy aktívnych kópií. Pri tvorbe týchto kópií je veľká chybovosť, a tak vznikajú kópie, ktoré sú mierne odlišné a nazývajú sa mutácie. Tieto mutácie môžu zmeniť časť vírusu, na ktorý útočia antiretrovirálne lieky (na liečbu HIV), čo môže znamenať, že liečba je menej účinná. Tento stav sa nazýva HIV rezistencia na lieky.

Existujú rôzne stupne liekovej rezistencie. Niektoré kmene HIV

môžu byť celkom rezistentné na určitý liek, iné kmene môžu byť len čiastočne rezistentné. Rezistencia ovplyvňuje účinnosť vašich liekov a môže viesť ku zlyhaniu liečby.

Vo včasných začiatkoch liečby HIV existovalo len málo antiretrovirov, takže lieková rezistencia do veľkej miery obmedzovala vaše liečebné možnosti. Dnes je na trhu viac ako 25 schválených antiretrovirov, ale lieková rezistencia stále predstavuje problém, pretože niektoré kmene HIV môžu byť rezistentné na viac ako jeden liek.

Rozvoj rezistencie

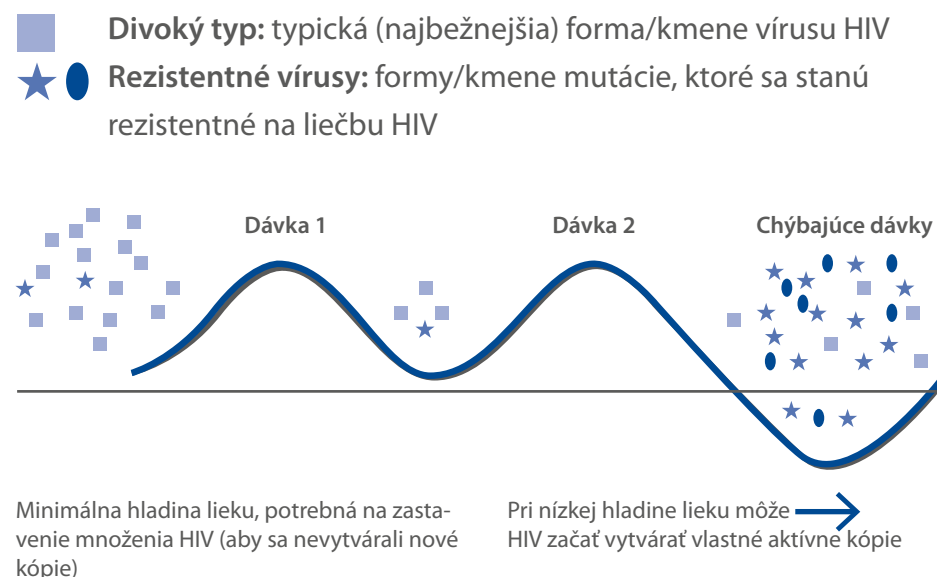
Nízky stupeň adherencie umožňuje vírusu HIV rozmnožovať sa (replikovať sa) vytvárať viac vlastných kópií. Vynechanie dávky, nesprávne dávkovanie alebo nesprávne užívanie liekov môže ovplyvniť hladinu lieku vo vašom tele. Ak je táto hladina príliš nízka (suboptimálna), liek nebude mať taký účinok, ako sa od neho očakáva. To všetko umožňuje vírusu HIV a jeho mutáciám replikovať sa.

Antiretrovirotiká sú najúčinnnejšie v liečbe štandardnej HIV infekcie (známej ako divoký typ) ale nie sú tak účinné v liečbe mutácií. Niektoré mutácie sú neškodné, ale mnohé nie sú, a to môže ovplyvniť účinnosť vašej liečby. Vzhľadom na to, že mutované kmene vírusu môžu byť rezistentné na jeden alebo viac liekov, čím vyšší počet mutovaných verzií vírusu sa vytvorí, tým bude vaša liečba menej účinná.

Ak sa mutácie stále replikujú, môžu sa stať najpočetnejším typom vírusu HIV vo vašom tele, takže môžete mať nakoniec viac mutácií vírusu ako je jeho pôvodný divoký typ. Keď k tomu príde, je nepravdepodobné, že vaše lieky budú účinkovať.

Ak vznikne rezistencia na lieky, váš lekár vám pravdepodobne navrhne zmeniť jeden alebo viac liekov vo vašom liečebnom režime.

Tento graf ukazuje, ako môže nedodržiavanie liečby viesť k mutácii vírusu HIV

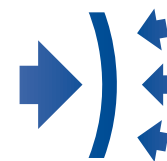
Testovanie rezistencie

Na stanovenie liekovej rezistencie sa odoberajú vzorky krvi. Tieto testy odhalia presne, aký druh mutácie máte a či vaša liečba prestane byť účinná.

Lieky prestanú účinkovať vtedy, keď sú prítomné špecifické mutácie; typ mutácie ktorý zastaví účinok lieku, môže byť pri každom lieku iný. Niektoré mutácie sú neškodné, iné môžu viesť k rezistencii na špecifický liek. Niektoré mutácie môžu spôsobiť rezistenciu na niekoľko liekov, čo sa nazýva skrížená rezistencia. Môže zahrňovať aj lieky, ktoré vám nikdy neboli predpísané, čo obmedzuje vaše možnosti liečby do budúcnosti. Antiretrovirotiká sú roztriedené do liekových skupín a rezistencia môže vzniknúť na väčšinu liekov v danej skupine.

V súčasnosti sú dostupné mnohé rozličné možnosti liečby. Niektoré z týchto liekov majú lepšie profily rezistencie ako iné. To znamená, že majú väčšiu šancu byť účinné aj keď sú prítomné mutácie; a niekedy je potrebná prítomnosť kombinácie troch alebo viacerých špecifických mutácií, aby sa ich účinnosť zastavila.

Rezistencia sa často testuje u ľudí, u ktorých sa má liečba začať alebo zmeniť, u tehotných žien a u osôb, u ktorých je vírusová záťaž stále detekovateľná aj počas užívania liekov.

Vytvorenie tohto letáku podporila spoločnosť
Gilead Sciences s.r.o., Česká republika

GILD/SK/14-02//1007